

Holbæk havnebane

Nykøbing Sjælland havnebane

Jesper Mann

Holbæk havnebane og Nykøbing Sjælland havnebane

Copyright Jesper Mann, fotografierne og forlaget www.hrmann.dk, 2015.

ISBN, print 978-87-996166-2-6

Trykkeri: Lavpristrykkeriet.dk, Brabrand

ISBN, ebog 978-87-996166-3-3

Udgivet af forlaget www.hrmann.dk

Af samme forfatter:

Veteranbaner i Skandinavien - 2013
På skinnecykel i Danmark og Sverige - 2014

Foto, nedenfor:

Holbæk havnespor langs med Havnevej, 2012. **Foto JM.**

Forside:

MZ 1416 på vej fra havnen til Holbæk station, krydser Labæk/Munkholmvej, 2002.

Foto CB.

Lille foto øverst:

Havnebanen ved krydset Labæk/Munkholmvej, 2012. **Foto JM.**

Lille foto nederst:

Sporet optages ved krydset Labæk/Munkholmvej, 2012. **Foto JM.**

Bagside:

Nederst: Sporerne optages i Borgmester N.E. Hansensvej 2012. **Foto JM.**

Øverst: Godstoget på vej tilbage til Holbæk Station, 2002. **Foto: CB.**

Fotografer:

ASN Allan Støvring Nielsen

CB Christian Bruun

DKB Det Kongelige Bibliotek

FHS Flyvevåbnets Historiske Samling

JM Jesper Mann

Litteraturhenvisning:

Damprangerlokomotiverne hos DSB 1892-1970, Steffen Dresler, udgivet af forlaget Tog på Tryk 2009.

Danske Kulgasværker 1853-1983, R. Upton-Hansen, udgivet af A/S Strandvejsgasværket 1983

Holbæk i hundrede år, Michael Hertz, udgivet af Holbæk Kommune 1986.

Kommuneatlas Holbæk, Miljøministeriet Skov og Naturstyrelsen i samarbejde med Holbæk Kommune, 1993

Lov om nedlæggelse af visse gods – og havnebaner, 2005 med tilhørende udkast og betænkninger.

Odsherreds Jernbane 1899-1974, Ole Chr. M. Plum, Dansk Jernbane Klub 1974.

Odsherreds Jernbane 1899-1999, Ole Chr. M. Plum, Dansk Jernbane Klub 1999.

Vejnavne i Holbæk Kommune, Flemming Sylvest, udgivet af Holbæk Stadsarkiv 2005.

Indhold:

Holbæk Veteranbane	3
Holbæk Havn 1880 og 1910	5
Holbæk gamle havn 1908	6
Trafikhavnen 1922	7
Trafikhavnen i 1920'erne og 30'erne	8
Holbæk Gamle Havns Beddinger 2012	11
Trafikhavnen i 1940'erne og frem til 2012	14
Holbæk Havnebane 1922	17
Aktivitet på banen	18
Borgmester N.E. Hansensvej	19
Smedelundsgade	20
Kastanievej	21
Holbæk i hundrede år	22
Holbæk Station 1921	23
Holbæk Station 1932	24
Lokomotiver på havnebanen	29
Farvel og tak	30
Havnesporet optages 2012	32
Nykøbing Sjælland havnebane	33
Nykøbing Sjælland station 1939	36
Nykøbing Sjælland havn 1931	37
Nykøbing Sjælland havn 1939	38
Nykøbing Sjælland havn 1978 og 2014	39

Holbæk veteranbane

Foråret 2012 undersøgte jeg muligheden for at etablere en veteranbane på det gamle havnespor imellem Holbæk Station og havnen.

Banedanmark oplyste at sporet var overleveret til Holbæk Kommune og anbefalede henvendelse direkte til kommunen.

Maj 2012 drøftede jeg projektet med Borgmester Søren Kjærsgaard. Søren var positiv overfor ideen om at etablere en veteranjernbane, men dog ikke havnesporet fordi Kommunen havde besluttet at nedlægge dette.

Vi sludrede lidt om muligheden for en veteranbane i Andelslandsbyen Nyvang, der er et frilandsmuseum hvor andelsperioden fra 1870 til 1950 kan

opleves gennem udstillinger og aktiviteter.

Ideen med Andelslandsbyen var at flyttet havnesporet (skinnerne) hertil

og drive en veteranbane med udgangspunkt i jernbanemateriel fra perioden 1920-1950, fortrinsvis fra Odsherredsbanen og Høng-Tølløse

Nedenfor til venstre:

Holbæk havnespor løber fra Holbæk station ud i Kastanievej, 2012. **Foto JM.**

Øverst:

Der er stadig noget spor tilbage på Krag's Brygge i 2014. Alle erhvervsaktiviteter er ophørt og boligbyggeriet forsætter. **Foto JM**

Nedenfor til højre:

Sporvejsmuseet Skjoldenæsholm, 2012. **Foto JM.**

banen.

Bestyrelsen behandlede sagen men besluttede at der ikke skal være en veteranbane i Andelslandsbyen, så denne dør blev også lukket.

Sidste desperate forsøg på idet mindste at beholde lidt af det "gamle" kunne være at genanvende skinnerne hos Sporvejsmuseet Skjoldenæsholm. Jeg

kontaktede formanden der oplyste at jernbaneskinner selvom de er lagt som gadespor ikke er som sporvognsskinner og derfor ikke er relevant til tidstypisk sporvognsdrift.

Suk, ingen veteranbane, men så vil jeg i det mindste skrive historien om Holbæk havnebane.

Første skridt blev en foto dokumentation af optagelsen af sporet i 2012. Senere samme sommer også en foto dokumentation af det spor der stadig kan findes i havnen og endelig research i lokalarkivet på Holbæk Bibliotek, besøg på Holbæk Museum, Det Kongelige Bibliotek og selvfølgelig Google.

Jeg er kommet meget i Nykøbing Sjælland og Odsherredsbanen havde engang et havnespor fra Nykøbing

station til havnen. Dette spor var nedlagt i 2012 men jeg spurgte alligevel Regionstog (tidligere Odsherredsbanen) om de ville støtte et projekt med at genoplive det gamle havnespor til en veteranbane. Svaret var nej, idet Regionstog var i salgsforhandlinger omkring de uudnyttede stationsarealer, og i dag ligger der en fakta butik på en del af banearealet.

Da jeg alligevel skulle researche på Det Kongelige Bibliotek blev fokus lagt både på Holbæk havnebane og Nykøbing Sjælland havnebane og baseret på det materiale jeg har fået samlet sammen foreligger nu denne lille bog om havnesporet i Holbæk og Nykøbing Sjælland.

God fornøjelse, Holbæk 2015
Jesper Mann

Havnesporet blev til sidst kun anvendt til kørsel med udrangerede S-tog der bliver skrottet hos Jan's Transport og Produkthandel ved Holbæk havn. **Foto: ASN 2002**

Nederst, venstre:
Havnesporet løber i Borgmester N.E. Hansensvej, her på hjørnet af Chr. Hansensvej.

Nederst, højre:
Sporet optages.

Fotos:
JM 2012

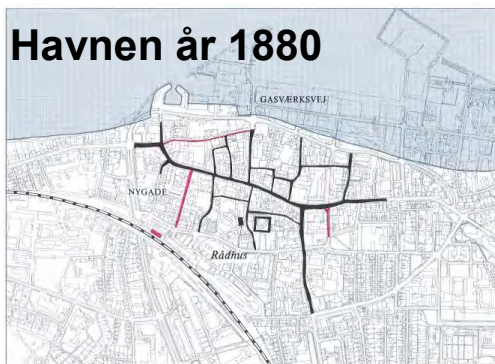

Holbæk havn 1880 og 1910

Kommuneatlas Holbæk har nogle kort der viser udviklingen af Holbæk havn. De skriver bl.a :

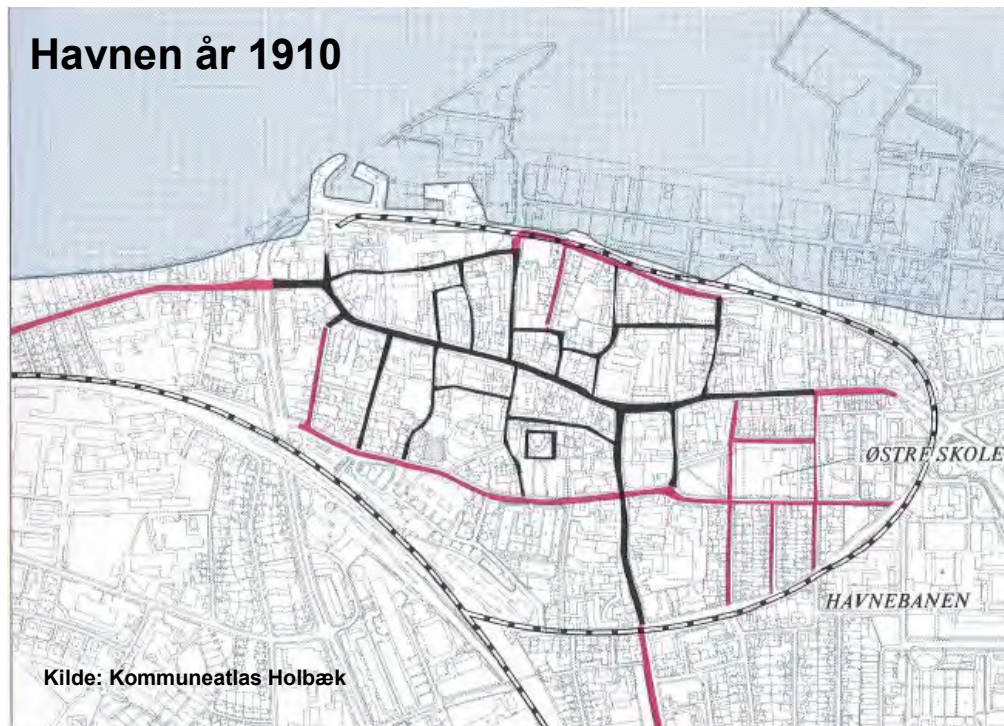
”Havnebanen blev i 1897-98 lagt i en bue fra stationen rundt om den gamle

by ned til havnen, som blev udbygget betydeligt i tiden derefter. Inden for denne bue foregik byens udbygning mod øst med opførelsen af Østre Skole og et arbejderkvarter omkring skolen.”

Postkort nederst til højre fra ca. 1910 idet ejendommen er opført 1907. Sporet løber langs kysten ”Ved Strandvejen” men er så vidt jeg har kunne undersøge ikke et officielt vejnavn. **Arkivfoto: DKB.**

Samme ejendom fotograferet 2014, i dag Havnevej 52. **Foto: JM**

Kilde: Kommuneatlas Holbæk

